

Liebmann Béla fotóművészhez

— Április 4-e alkalmából a Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki Gondolom, egész életművéért...

— Igen, eddigi eredményeim elismerése ez a számomra rendkívül megismerő magas kitüntetés. Összesen 64 esztendőnyi fotográfusi munka van mögöttem, 1920-tól dolgozom különböző lapokban — és eredetileg eszem ágában sem volt Szegedre jönni. Budapesten, az egykori Színházi Eletnél, a Tolnai Világlapjánál, a Pesti Hírlapnál. Az Est-nél kezdtek megjelenni első felvételeim, s a báltám egyszer Szegedre érkezett, amikor én éppen innen tudósítottam. Gondoltam, ha már mindketten elkerültünk szülővárosunkból, Temesvárról, lejövök ide hozzá egy évre. Am felfedezem, a kiváló újságíró, Vörösmarty Délmagyarországhoz került főszerkesztő-helvettesnek — és én itt ragadtam... És már itt is maradok, biztosan.

— Fotóriporternek vagy fotóművésznek tartja magát?

— A dolog kicsit bonyolult. Régen nem létezett a fotóművész elnevezés, emlékszem, a festők, a szobrászok kissé le is néztek bennünket, fotósokat, hangoztatván: ők alkotnak, mi csak rögzítünk. Ebből állandóan nagy viták voltak. Később, 1945 után aztán rájöttem, hogy ebben a munkában azért művészet is lehet, és van is. Csak hogy a fotóművész címet és rangot távolról sem adták ingyen. A szegedi fényképész-szövetkezet 1953-ban amúgy

tessek-lássék módon jelölt a fotóművész címet adományozó bizottság elé — és megkaptam. Vidéken elsőként az országban... Persze, a sors iróniája, hogy már 1938-ban a Tolnaitól érkezett egyik „anyagot” kérő levélben fotóművésznek tituláltak, nyilván így akarván tudomra adni, hogy elégedettek velem. S mivel a Tolnai nvltan dicsérsni nem akart, hát adott egy címet... Akkoriban nevettem ezen, hiszen ez a fogalom még nem is létezett — de gondolom, az eddigiekből kitűnik, fotóriporternek vagy fotóművésznek tartom-e magam... Persze, azzal a megszorítással, hogy a fotóriporterséget, ha valóban színvonalas, legalább oly mértékben becsülendőnek tartom, mint azt a bizonyos „másikat”.

— Szeged történelmének legutóbbi fél évszázada látható fényképek ezerein a lakásán. Hagyatéka tehát rendkívül gazdag és óriási dokumentatív értéket képvisel. Megtudhatnánk, hogyan kíván gazdálkodni ezzel a páratlan öröksémmel?

— Több ezer negatív már a Móra Ferenc Múzeum birtokában van. Még átadásuk előtt levelezőlap-méretben képeket is készíttettem róluk. Ezeket magánszemélyre hagyom, de ez a kollekcio is Szegeden marad. A lakásomon található fotógyűjteményt is olvasvalaki kapja majd, akinek a műzeumhoz köze van. Igyekeztem dokumentálni mindent, így hát nyugodt vagyok: semmi sem megy veszendőbe.

D. L.

Előadóművész-fesztivál

A költészet, a versmondás népszerűsítése, az előadóművészet színvonalának emelése érdekében immár hetedik alkalommal szervezte meg a Művelődési Minisztérium, a Magyar Színházművészeti Szövetség, a Magyar Rádió és a Radnóti Miklós Színpad az előadóművész-fesztivált. A költészet hetén, április 12-én és 13-án megrendezett fesztivál házigazdája a Radnóti Miklós Színpad lesz. A rendezvények a klasszikus és a mai magyar irodalom legkiemelkedőbb egyéniségeinek munkásságát ölelik fel, s a középpontban ismét József Attila költészeté áll.

A fesztiválra 86-an jelentkeztek, s ismét igazolódott az a sokéves tapasztalat, hogy többször annyian, mint ahány művész felléphet az esteken. A Radnóti színpad két estjén — a zsűri döntése alapján — 36 színművész, előadóművész, illetve együttes vesz részt. Az esteken versek, megzenésített versek, illetve monodrámák vagy előadást-részletek hangzanak majd el.

Április 12-én a műsor nagy része József Attila verseire épül, míg a második est az előadást-részleteknek szentelik.

Április 13-án elsősorban a XX. századi magyar irodalom kap helyet a műsorban. Többek között Ady Endre, Kosztolányi Dezso, Babits Mihály, Illyés Gyula, Szilágyi Domonkos, Devecseri Gábor, Vas István, Garai Gábor, Nagy László, Juhász Ferenc, Pilinszky János és Weöres Sándor alkotásaiból hangzik el válogatás.

A fesztivál gálaműsorát október 17-én — a budapesti művészeti hetek rendezvényeinek sorában — a Pesti Vigadóban, valamint október 18-án Győrött rendezik meg.

Neves előadók, fórum fiataloknak

Fül-orr-gégészek konferenciája

Amint tegnapi lapunkban hírt adtunk róla: kétnapos tudományos ülést rendezett Szegeden a Magyar Fül-Orr-Gégeorvosok Egyesülete. Dr. Ribári Ottó egyetemi tanár, az egyesület főtájtára, a konferencia szervezője tájékoztatta lapunkat a tanácskozás céljáról, eredményeiről.

Az egyesület fórumot kíván biztosítani azoknak a 35 évet még nem töltött fiatal szakorvosoknak, akik számára eddig nem kínálkozott lehetőség, hogy tudományos előadást tartsanak. A konferencia első napján 52 fiatal fül-orr-gégész szó-

molt be kutatási eredményeiről. Az előadások közül hatot díjaztak is: az első díjat dr. Kiss Józsefnek és dr. Sziklai Istvánnak a SZOTE fül-orr-gége klinikájának két orvosának ítelték oda, akik ezzel „megnyerték” egy osztrák konferencia részvétel költségeit is. A professzor szerint a többi fiatal előadó is komoly főkészültségről tett tanúbizonyságot.

A tudományos ülés másodnapján, tegnapi, pénteken dr. Petri Gábor akadémikus, a SZOTE rektora mondott megnyitó szavakat, akit ezúttal az egyesület

tiszteletbeli fül-orr-gégész is választott.

A würzburgi Kley professzornak dr. Surján László egyetemi tanár, a Magyar Fül-Orr-Gégeorvosok Egyesületének elnöke adta át az egyesület tiszteletbeli tagságáról szóló diplomát. Ezután meghívott neves szakemberek — küztük Kley professzor és a St. Louisból érkezett Friedman professzor — tartottak továbbképző jellegű előadásokat.

Az elhangzottak az egyesület lapjában napvilágot látnak, így minden fül-orr-gége szakorvos számára hozzáférhető lesz a konferencia anyaga.

Zenei naptár

Japan művészek sikere Szegeden

Az 1974-es televíziós karmester-versenyen egy csapásra meghódította a magyar közönséget, és csütörtökön este városunk Zeneszínházában a szerencsések (akik bejutottak) ismét találkozhattak a kivételes tehetségtel, szeretetreméltóan közvetlen, kedves egyéniségű Kobayashi Ken-ichiróval. Sugárzó zsenialitása, mozdulatának áradó zeneisége jóvoltából emelkedetesen szép és forró pillanatok születtek ezen a koncerten, melynek közreműködői a Magyar Állami Hangversenyzenekar, s — a meglepően remek felfedezés! — Ikuko Endo japán zongoraművész nő voltak.

Nem kevésbé szenzációs felfedezés számunkra ment Akira Miyoshi japán komponista Zongoraversenye sem, melyet a kiváló japán művész nő szólaltatott meg úgy, hogy teljesítményéről csak felső fokozatú szóvalhatunk. Finom, kecses megjelenése után szinte elkábított, felkorbácsolt az az energikus tűz, szenvedély, ami játékából föllángolt, s igen imponáló volt acélos erejű, elasztikus billentésű, biztonságos hangszerkezelése. Ugyanakkor a legbensőségesebb líra, bársnyos fényű hang megszólaltatására, s szelid szépség, légies könnyedség tükrözésére is ké-

pes. Technikai eszköztárából semmi sem hiányzik, ami a fényes virtuozitást jellemzi. Bámulbatba ejt az az értelem s intelligencia is, ahogyan ezt a rendkívül nehéz verseny művet fejből interpretálta. Ugyanis a kompozíció nem a hagyományos értelemben vett zenekar-szólamhangszer koncerttárára épül, hanem inkább egy olyan szilárd, s arányos szerkesztésű, bonyolult, de rendezett szövetű zenekari darabról van szó, melyben a vezető szerepet a zongora kapja. A gyors-lassú-gyors tételek attacca (megállás nélkül) kapcsolódnak egymásba. Hangvetésében, zenei nyelvezetében pedig a legnemesebben korszerű és mai. Nem erőlődik, hogy a jellegzetes keleti ötfokúságot, dallamfordulatokat feltétel nélkül ötvözze az európai zenei szellemmel. Stílusa internacionális, a manapság használatos teljes zeneszerzői fegyvertárat birtokolja a szerző, ám oly módon, hogy mégis humánus, egyéni, s izgalmasan érdekfeszítő marad zenéje. Ami talán mégis a Távol-Keletet, vagy ahogy elvárjuk, nemzeti sajátosságokat jelent ebben a verseny műben, azt inkább tartalmában vélem megtalálni. Gondolok azokra a tömör, s meglepetésszerű

heves érzelmi kitörésekre, hangulatváltásokra, amelyet például egy-egy régi japán filmdráma megtekintésekor átélhetünk, s ami erre a remek kompozícióra szintén oly jellemző volt. Első hallás alapján, amennyire megítélhető, bizonyára nélkülöz a hagyományos ütembeosztást az igen gazdag, változatos ritmikájú partitúra, melynek megszólaltatása a legmagasabb színvonalú kamaraművészküsi figyelmet igényel. A zongoraművész, a zenekari muzikusoktól, s nem utolsósorban a karmestertől. Szívesen vettük volna ráadásként legalább egy rész ismétlését e kiemelkedő előadásban, vagy örömmel meghallgatnánk e nagy erőpróbát jelentő, nagyszerű verseny művet ismét egy másik alkalommal, ha volna rá vállalkozó hazai zongorista.

Berlioz: Római karneválnyitányát, mely szintén nem a könnyen játszható művek közül való, főként Kobayashi magával ragadó vezénylése miatt hallgattuk szívesen, melyet első számként a zenekar inkább rutinnal, mintsem őszinte odaadással szólaltatott meg.

Dvorák: IX. szimfóniája (Új világ) előadása viszont emlékezetes élmény marad. Kobayashi sokoldalú művészi kvalitása teljes pompájában tündökölt e grandiózus kompozíció tolmácsolása során. Természetesen fejből dirigált, s a legapróbb motívumok mivés, árnyalt megmintázása mellett, az egész mű fölött érvényesült érző, értelmező, kormányzó uralma. Mozdulataival — mint a legnagyobb képesek — minden a legcélzotterűben s a legvilágosabban kifejez. A zenekar is, a zongoraverseny koncentrált előadása után, őszinte, gyönyörködő pillanatokkal ajándékozta a hallgatóságnak. A II. tétel angol kürt-szólamját ritkán hallani ilyen megindítóan szép, kifejező, szelid rubatóval megszólaltatni. A vonósok is eszményien puha, finom pianókkal búvóltak el. Kár, hogy e tételben a rezesek (kürt, harsona, tuba) már vették át a vonósok már előbb említett hangszínét, hanem inkább a biztos megszólalásra mentek, s így hangjuk nyersebbnek, keményebbnek hatott ebben az alomszép hangulatú zenében. A szimfónia egészét tekintve azonban az interpretáció értékes, érzelmeket felkavaró, élményerejű volt.

Berényi Bogáta

Amatőrfilmesek versenye

Országos amatőr-film-fesztivál kezdődött pénteken Nyíregyházán, a megyei és városi művelődési központban. A területi szemlék és az előszűrés után levetített 244 alkotás közül 37 film- és videoprogram került a mostani döntőbe.

A kettőtől hatvan percesig terjedő vetítési idejű alkotásokat, amelyek között egyaránt vannak animációs, játék- és dokumentumfilmek, nemcsak a díjak odaítélése szempontjából bírálja el a szakmai zsűri. Azt is eldöntik, hogy mely filmek képviseljék hazánkat a szeptemberben az NDK-beli Karl Marx-Stadtban megrendezésre kerülő Unica világfesztiválon.

Vándorgyűlés

Országos úttörő történeti vándorgyűlés kezdődött pénteken Debrecenben, az újkerti művelődési központban. A kétnapos tanácskozáson — amelyet immár XIV. alkalommal hívott össze az úttörő szövetség — az ország egész területéről több mint hatvan pedagógus vesz részt. Az úttörőmozgalom történetének kutatói kiscserlik tapasztalataikat gyűjtő és rendszerező munkájukról és előadásokat hallgatnak meg a vendéglátó Hajdú-Bihar megye úttörőmozgalmáról.

A tanácskozás első napján Varga László, az úttörő szövetség főtájtára a VIII. országos úttörővezetői konferencia határozataiból adódo úttörő történeti tennivalókról tartott előadást.

Műsorajánlat

A néhány éve elhunyt nagy szegedi muzikusra, Vaszy Viktorra emlékezik Meiszner Mihály műsora, a *Mi a titka?* című adás ma, szombaton délután fél 6 órai kezdettel a Kossuth rádióban.

Az *És megint dühbe jövünk* című Bud Spencer-filmet vetítik ma, szombaton délelőtt 10 órától a Vasutas Művelődési Ház gyermekfoglalkozásán.

Kolozsvári grafikusművész, Cseh Gusztáv Történelmi arcképcsarnok, avagy akik a mi pátriánkban éltek és haltak című kiállítása nyílik meg ma, szombaton délután 3 órakor az Ifjúsági Ház minigalériájában. A tárlatot Pataki Ferenc festőművész nyitja meg. Cseh Gusztáv kiállítását az érdeklődők április 28-ig, naponta délelőtt 10 és délután 5 óra között tekinthetik meg.

A Mackó Misi és a csodabőrönd című lengyel-francia filmet láthatják a gyerekek az Ifjúsági Ház mese-matinéján holnap, vasárnap délelőtt 10 órától.

Ugyancsak az Ifjúsági Ház programja a Szerkesszünk kabarét!, amelyben Farkas-házy Tivadar, Sinkó Péter és Kaposy Miklós, a rádiókabaré népszerű humoristái lépnek föl április 9-én, hétfőn délután 6 órai kezdettel.

A rendkívüli népszerűségű magyar rockoperából, Szőrenyi-Bródy István, a király című művéből Koltay Gábor által rendezett filmet vetítik április 9-én este 7 órától a Juhász Gyula Mű-

velődési Központban levő Voian-klubban.

A Rodeó-együttes koncertjét április 9-én este 7 órától hallgathatják meg az érdeklődők a DÉLEP Vár utca 1. szám alatti interklubjában.

Mascagni *Parasztbecsület* és *Leoncavallo Bajazók* című operáját a Szegedi Nemzeti Színházból közvetíti felvételtől a Kossuth rádió holnap, vasárnap 20 óra 43 perces kezdettel.

Történelemtanítási szimpozionum

Tartalmi és módszertani kérdésekről

Pénteken az esztergomi technika házában befejeződött a nyolc szocialista ország — Bulgária, Csehszlovákia, Kuba, Lengyelország, az NDK, a Szovjetunió, Vietnám és Magyarország — szakembereinek részvételével megrendezett X. nemzetközi történelemtanítási szimpozionum. A négy napos tapasztalatcserén a félszáz külföldi és negyven hazai pedagógus a társadalmi formák fejlődésének tanításáról eszerlelte ki gondolatait. A konferencia résztvevői három szekcióban csaknem ötven előadást hallgattak meg, több budapesti és esztergomi középiskolában bemutató órákon vettek részt.

A két évenként más-más szocialista országban megrendezett szimpozionum esztergomi rendezvénye tovább erősítette a történelem metodikusok közötti kétoldalú kapcsolatokat.

Albert Kinkulkin akadémikus, a szovjet küldöttség vezetője az MTI munkatársának adott nyilatkozatában így foglalta össze a konferencián szerzett tapasztalatait.

Az esztergomi tanácskozásunkon különös hangsúlyt kaptak a társadalmi formák tanításának tartalmi és módszertani kérdései. A szocialista országok történelemtanítására az a vezérfonalra építi fel tananyagát. Ma már másként és más céllal tanítjuk a történelmet, mint néhány évtizede. Tudományos eszmecsereként az új vonásokról, nehézségekről, az e téren is szükségesszerűen jelentkező elmentmondásokról igen termékeny volt. Abban mindnyájan egyetértettünk, hogy ne csak a nagy fordulatok történelemformáló szerepét hangsúlyozzuk, hanem a köztük levő hosszú evolúci-

ós fejlődés felgyülemlett történelmi problémáira is felhívjuk a tanulókat figyelmét. Fontos, hogy a fiatal tanári segítséggel megértsék a történelmi folyamatokat.

A történelemtanítás új módszereinek keresése során azonban nem vehetünk át kritikátlanul más talajban született koncepciókat, divatos „innovációkat” a polgári pedagógia régi és új fegyvertárából. A változásoknak továbbra is a marxizmus-leninizmus ideológiájával kipróbált pedagógiai elveivel összhangban kell végbemenniük. Napjainkban soha nem látott módon nő meg a pedagógusok felelőssége a világ jövőjéért, a fiatal nemzedékek nevelésének szelleméért és minőségéért, az emberi civilizációjáért.